

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва та водних біоресурсів
Кононенко Р.В.
Протокол № 9 від 18.05. 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Протокол № 10 від «17» травня 2023 р.

Завідувач кафедри
Лихач В.Я.
д. с.-г. н. Лихач В.Я.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП
Прокопенко Н.П.
д. с.-г. н., професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Прокопенко Н.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА І
ЗВІРІВНИЦТВА»

Спеціальність:	204 – «Технологія виробництва і переробка продукції тваринництва»
Освітня програма:	«Технологія виробництва і переробка продукції тваринництва»
Факультет:	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:	Уманець Р.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Галузь знань	<u>20 – аграрні науки та продовольство</u> <small>(шифр і назва)</small>			
Освітній ступінь	<u>Бакалавр</u> <small>(бакалавр, магістр)</small>			
Спеціальність	<u>204 - Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</u> <small>(шифр і назва)</small>			
Освітня програма	<u>Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</u>			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	Обов'язкова			
Загальна кількість годин	<u>120</u>			
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>			
Кількість змістових модулів	<u>3</u>			
Форма контролю	екзамен			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання				
	денна форма навчання	скорочений термін навчання	заочна форма навчання	заочна форма скорочений термін навчання
Рік підготовки	4	4	4	4
Семестр	8	8	8	8
Лекційні заняття	30 год.	30 год.	14 год.	6 год.
Лабораторні заняття	45 год.	60 год.	14 год.	8 год.
Самостійна робота	45 год.	30 год.	182 год.	136 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	6 год.	6 год.		

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета дисципліни - дати студентам систему теоретичних знань і практичних навичок з розведення, годівлі, утримання та технологій виробництва, переробки продукції кролівництва: м'яса, шкурок, пуху, шкір, закласти наукові основи формування конкурентоспроможної галузі в ринкових умовах. Головне завдання вивчення дисципліни в кінцевому результаті полягає в тому, щоб підготувати фахівця (технолога) високої кваліфікації з питань: отримання продукції високої племінної цінності, технологій виробництва, первинної і поглибленої переробки товарної продукції кролівництва. Мета досягається через вирішення спеціальних освітніх і виховних завдань.

Завдання вивчення дисципліни "Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва" в кінцевому рахунку полягають в тому, щоб підготувати фахівця для виробництва, товарної переробки і реалізації продукції кролів і хутрових звірів.

У відповідності з цілями навчальної дисципліни розроблені вимоги щодо знань і вмінь технолога в галузі кролівництва і звірівництва.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

СК 2. Здатність використовувати сучасні знання про способи відтворення, закономірності індивідуального розвитку та розведення тварин для ефективної професійної діяльності у галузі тваринництва.

СК 4. Здатність складати раціони для різних видів і статево-вікових груп тварин та організувати нормовану їх годівлю з урахуванням річної потреби підприємства в кормах.

СК 5. Здатність застосовувати доцільні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин і контролювати та оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

СК 6. Здатність застосовувати базові знання з економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

СК 9. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів при виробництві та переробці продукції птахівництва.

СК 10. Здатність застосовувати знання морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для реалізації ефективних технологій виробництва і переробки їх продукції.

СК 11. Здатність застосовувати знання з морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для ефективного ведення технології виробництва і переробки їх продукції.

СК 12. Здатність організувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

СК 13. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

СК 14. Здатність проводити санітарно-гігієнічні і профілактичні заходи на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-2. Показувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії з метою навчання співробітників підприємства.

ПРН-5. Контролювати якість виконуваних робіт.

ПРН-6. Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища.

ПРН-8. Знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин.

ПРН-9. Обирати технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.

ПРН-10. Застосовувати нормовану годівлю тварин.

ПРН-11. Оцінювати системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

ПРН-12. Наслідувати основні принципи економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПРН-16. Впроваджувати знання з морфології, фізіології та біохімії тварин у технологічний процес виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-17. Організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

ПРН-18. Аналізувати господарську діяльність тваринницького підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ПРН-19. Координувати проведення гігієнічних, санітарно-профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва та переробки продукції тваринництва.

ПРН-20. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН-21. Показувати знання основних історичних етапів розвитку предметної області

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: – студентів повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижн і	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Продукція кролів і хутрових звірів														
Тема 1. Суть дисципліни технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва	1	6	2		4		4	22	2		2			18
Тема 2. Шкуркова і пухова продуктивність кролів і хутрових звірів	2, 3	28	4		11		11	34	2		2			30
Тема 3. М'ясна продуктивність кролів і хутрових звірів	4, 5	28	4		10		10	34	2		2			30
Разом за змістовим модулем 1		60	10		25		25	90	6		6			78
Змістовий модуль 2. Селекція кролів і хутрових звірів														
Тема 1. Походження, біологічні особливості і доместикація кролів і хутрових звірів	6, 7	17	4		4		4	30	2		2			26
Тема 2. Породоутворення, класифікація і характеристика порід і типів кролів і хутрових звірів. Племінна робота в кролівництві і звірівництві.	8, 9, 10	22	6		6		6	30	2		2			26
Разом за змістовим модулем 2		30	10		10		10	60	4		4			52
Змістовий модуль 3. Технологія кролівництва і звірівництва														
Тема 1. Відтворення стада кролів і хутрових звірів.	11, 12	17	4		4		4	30	2		2			26

Тема 2. Годівля і утримання кролів і хутрових звірів.	13, 14, 15	22	6		6		6	30	2		2		26
Разом за змістовим модулем 3		30	10		10		10	60	4		4		52
Усього годин		120	30		45		45	210	14		14		182

— скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Продукція кролів і хутрових звірів													
Тема 1. Суть дисципліни технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва	1	6	2		10								20
Тема 2. Шкуркова і пухова продуктивність кролів і хутрових звірів	2, 3	28	4		10		10		1		2		34
Тема 3. М'ясна продуктивність кролів і хутрових звірів	4, 5	28	4		10		10		1		2		30
Разом за змістовим модулем 1		60	10		30		20	90	2		4		84
Змістовий модуль 2. Селекція кролів і хутрових звірів													
Тема 1. Походження, біологічні особливості і доместикація кролів і хутрових звірів	6, 7	17	4		7		8	16	1		1		14
Тема 2. Породоутворення, класифікація і характеристика порід і типів кролів і хутрових звірів. Племінна робота в кролівництві і звірівництві.	8, 9, 10	22	6		8		8	14	1		1		12

Разом за змістовим модулем 2	30	10	14	16	30	2	2	26	
Змістовий модуль 3. Технологія кролівництва і звірівництва									
Тема 1. Відтворення стада кролів і хутрових звірів.	11, 12	17	4	8	8	16	1	1	14
Тема 2. Годівля і утримання кролів і хутрових звірів.	13, 14, 15	22	6	8	6	14	1	1	12
Разом за змістовим модулем 3	30	10	16	14	30	2	2	26	
Усього годин	120	30	60	30	150	6	8	136	

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	стн
1	Оцінка волосяного покриву кролів і хутрових звірів	4	8
2	Сезонна і вікова линька кролів і хутрових звірів	5	6
3	Товарна оцінка шкурок кролів та хутрових звірів	6	6
3	М'ясна продуктивність кролів	6	6
5	Після забійна оцінка показників м'ясної продуктивності кролів	4	4
6	Походження і біологічні особливості кролів	2	4
7	Будова тіла. Екстер'єр і конституція	4	4
8	Бонітування кролів і хутрових звірів	2	4
9	Зоотехнічний та племінний облік	2	2
10	Відтворення стада кролів. Виробничий календар різних напрямків кролівництва і звірівництва	2	4
11	Оборот поголів'я кролів і хутрових звірів	2	4
12	Утримання та вирощування кролів і хутрових звірів	2	2
13	Годівля кролів і хутрових звірів	2	2
14	Розрахунок річної потреби в кормах для кролеферми	2	4
	Разом	45	60

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	стн

1	Оцінка якості шкурок кролів та хутрових звірів	6	4
2	Породи кролів	7	4
3	Виробничий календар для ферми м'ясо-шкуркового напрямку продуктивності	4	4
3	Виробничий календар для ферми м'ясного напрямку продуктивності	4	2
5	Виробничий календар для приватної ферми	4	2
6	Годівля лактуючих кролематок	6	4
7	Годівля сукрільних кролематок	6	4
8	Складання раціонів	6	4
9	Хвороби кролів	2	2
	Разом	45	30

6. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

6.1 Контрольні питання

1. Які Ви знаєте типи волосу кролів?
2. Вкажіть ознаки відмінності типів волосу.
3. Які фактори впливають на якість волосяного покриву?
4. Закономірності линьки дорослих кролів.
5. Закономірності линьки молодняку
6. За якими ознаками проводиться товарна оцінка якості шкурок?
7. Якими методами оцінюють густоту волосяного покриву?
8. Як визначають розмір шкурки?
9. Як визначають категорію дефектності шкурок?
10. На які сорти і групи дефектності поділяють хутрові шкурки?
11. Які шкурки не приймаються?
12. Механізм утворення пігменту, забарвлення волосяного покриву.
13. Розвиток волосоутворюючих структур.
14. Будова і функція шкірного покриву.
15. Механізм формування м'язового волокна.
16. Генетика забарвлення кролів.
17. За якими ознаками оцінюють м'ясні якості кролів за життя?
18. Як визначити передзабійну масу кроля?

19. За якими формулами можна при житті кроля визначити масу тушки і забійний вихід?
20. Після забійна оцінка м'ясної продуктивності кролів?
21. На які частини (розруби) розділяють тушку кроля?
22. Дайте визначення що таке екстер'єр, конституція?
23. Як оцінюють екстер'єр кролів?
24. Назвіть дефекти тілобудови у кролів.
25. Назвіть основні типи конституції кролів, охарактеризуйте їх.
26. Які ви знаєте методи оцінки конституції?
27. Які кролі підлягають бонітуванню на племінних і товарних фермах?
28. За якими ознаками бонітують молодняк?
29. За якими ознаками бонітують дорослих кролів?
30. За якими ознаками оцінюють тілобудову кролів?
31. Наведіть дефекти тіло будови.
32. Назвіть вади тіло будови.
33. Як визначається щільність хутра та її вирівняність?
34. Оцінка пухової продуктивності кролів.
35. Як встановлюють клас за комплексом ознак?
36. Які заходи проводять на підставі результатів бонітування?
37. Як проводиться мічення кролів?
38. Як проводиться мічення звірів?
39. Які форми первинного зоотехнічного обліку застосовують у кролівництві і звірівництві?
40. Назвіть і охарактеризуйте основні форми племінного обліку кролів?
41. Назвіть і охарактеризуйте основні форми племінного обліку звірів?
42. Дайте визначення, що таке оборот стада.
43. Які дані необхідно мати для складання обороту стада?
44. Які нормативні показники слід враховувати при складанні обороту стада?
45. Які системи утримання кролів найбільш поширені в Україні?

46. Особливості зовнішньокліткового утримання кролів.
47. Як облаштовані шеди для кролів?
48. Утримання кролів у закритих приміщеннях.
49. Особливості травлення у кролів.
50. Що таке копрофагія?
51. Яка роль копрофагії у травленні та забезпеченні (якими) поживними речовинами?
52. Які є способи годівлі кролів?
53. Основні корма для кролів.
54. Як визначається річна потреба кролеферми в кормах?
55. Які Ви знаєте статеві-вікові групи кролів?

6.2. Комплекти тестів

Модуль 1

Питання 1. На скільки сортів поділяють шкурки кролів?	
1	Три
2	Чотири
3	П'ять
4	Шість

Питання 2. Вкажіть ознаки, які враховують при визначенні сорту шкурок кролів:	
1	розмір шкурки
2	довжина волосу
3	густота волосу
4	повноволосість
5	вік

Питання 3. Яка довжина остьового волосу?	
1	35–43 мм
2	3,5–5 см
3	30–40 мм
4	15–25 мм
5	28–30 мм

Питання 4. Розмір шкурки залежить:	
1	породи
2	віку
3	статі
4	індивідуальної різноманітності тварин

Питання 5. Скільки існує категорій вгодованості:	
1	дві
2	три
3	чотири
4	п'ять

Питання 6. Пух у дорослих кролів знімають не менше, раз на рік:			
1	чотири	3	шість
2	п'ять	4	сім

Питання 7. Скільки на 1 см² шкіри розміщується спрямовуючого волосу?	
1	26–38
2	10–20
3	15–45 тис.
4	450–500

Питання 8. На скільки анатомічних частин розділяють тушку кролів?	
1	Три
2	Чотири
3	П'ять
4	Шість

Питання 9. Вкажіть прижиттєві ознаки м'ясної продуктивності кролів:	
1	жива маса
2	забійний вихід
3	середньодобовий приріст
4	забійна маса
5	скоростиглість
6	вгодованість
7	хімічний склад м'яса
8	витрати корму на 1 кг приросту

Питання 10. Яку довжину волосу мають коротковолосі кролі?	
1	15–18 мм
2	22–23 мм
3	30–40 мм
4	70–75 мм

Питання 11. За формою волосся поділяється на:	
1	Округле
2	Конічне
3	Циліндричне
4	Овальне
5	Нерівномірно циліндричне
6	Сплющене
7	Веретеноподібне
8	Ланцетоподібне

Питання 12. Скільки пуху можна одержати за одне вищипування, г:			
1	20–30	3	200–300
2	150–200	4	500

Питання 13. Які типи волосу кролів не мають виробничого значення:	
1	вібриси
2	спрямовуючі
3	остьові
4	проміжні
5	пухові

Питання 14. Волосяні фолікули закладаються в шкірі кролів на:	
1	10–12 день
2	16–18 день
3	18–20 день
4	20–25 день

Питання 15. За формою у поперечному перерізі волосся поділяється на:	
1	Округле
2	Конічне
3	Циліндричне
4	Овальне
5	Нерівномірно циліндричне
6	Сплющене
7	Веретеноподібне
8	Ланцетоподібне

Питання 16. За довжиною волосу розрізняють наступні типи волосяного покриття кролів:	
1	Довговолосі
2	Коротковолосі
3	Безволосі

4	Особливо довговолосі
---	----------------------

Питання 17. Розмістіть по порядку розвитку шари шкіри			
1	Роговий	4	Зернистий
2	Блискучий	5	Шиповидний
3	Базальний		

Питання 18. На яких частинах тіла найбільш тонка шкіра?			
1	Спині	5	Пахових складках
2	Огузку	6	Загривку
3	Боках	7	Бедрі
4	Животі		

Питання 19. Регіонального линяння – це:	
1	послідовна зміна волосяного покриву на окремих ділянках тулубу кролів
2	паталогічне линяння, коли випадають всі волоси по всьому тулубу
3	поодинокі зміна волосу по всьому тулубу тварин

Питання 20. Перша вікова линька починається:	
1	на лицевій частині голови і в нижній частині шиї
2	на загривку і в нижній частині шиї
3	на хребті та на боках
4	на огузку та кінцівках

Питання 21. З яких шарів складається волос кролів:	
1	черепичний, корковий, серцевинний
2	лускатий, блискучий, базальний
3	епідерміс, дерма, підшкірна клітковина
4	лускатий, корковий, базальний

Питання 22. Кролі за густотою волосу відносяться до:	
1	особливо густоволосих
2	густоволосих
3	менш густоволосих
4	рідковолосих

Питання 23. Значення серцевини:	
1	підвищує теплозахисні властивості хутра
2	надає міцність
3	надає густоти
4	надає блиск

Питання 24. Пух знімають, якщо довжина його не менше:	
--	--

1	5 см	3	7 см
2	6 см	4	8 см

Питання 25. Способи одержання пуху у кролівництві:			
1	стрижка		
2	вищипування		
3	гоління		
4	ін'єкція тиреотропного гормону		

Питання 26. Від якого показника визначають відсоток такої вади шкурки, як розриви:			
1	площі шкурки		
2	ширини шкурки		
3	довжини шкурки		
4	діаметру шкурки		

Питання 27. Від якого показника визначають відсоток такої вади шкурки, як діри:			
1	площі шкурки		
2	ширини шкурки		
3	довжини шкурки		
4	діаметру шкурки		

Питання 28. Коефіцієнт м'ясності – це:			
1	відношення маси їстівних частин до забійної маси виражене у відсотках		
2	відношення забійної маси до передзабійної виражене у відсотках		
3	відношення маси м'якотної частини туші до маси кісток		
4	відношення ширини в попереку до ширини в маклоках		

Питання 29. Індекс м'ясних якостей – це:			
1	відношення маси їстівних частин до забійної маси виражене у відсотках		
2	відношення забійної маси до перед забійної виражене у відсотках		
3	відношення маси м'якотної частини туші до маси кісток		
4	відношення ширини в попереку до ширини в маклоках		

Питання 30. Забійний вихід – це:			
1	відношення маси їстівних частин до забійної маси виражене у відсотках		
2	відношення забійної маси до перед забійної виражене у відсотках		
3	відношення маси м'якотної частини туші до маси кісток		
4	відношення ширини в попереку до ширини в маклоках		

Модуль 2

Питання 1. При оцінці зональності забарвлення звертають увагу на:
--

1	колір підпушку	4	чіткість зональності
2	наявність всіх видів волосу	5	кількість зон забарвлення
3	колір шкіри		

Питання 2. Оцінку пухової продуктивності молодняку кролів визначають:

1	За збором пуху протягом року
2	За сумою двох зборів пуху у віці 2-х і 4-х місяців
3	За величиною дна “розетки”
4	За перший збір пуху

Питання 3. Сукрільність триває, дів:

1	25–28	3	50–52
2	28–32	4	40–45

Питання 4. Статева зрілість у самців настає у віці:

1	5–6 місяців	3	5–8 місяців
2	6–8 місяців	4	6–7 місяців

Питання 5. Статева зрілість у самиць настає у віці:

1	5–6 місяців	3	4–5 місяців
2	6–8 місяців	4	6–7 місяців

Питання 6. Вік першого парування самок кролів:

1	3,5–4 місяців	3	5–6 місяців
2	4–5 місяців	4	6–7 місяців

Питання 7. Перше бонітування племінного молодняку кролів проводять у віці:

1	2 місяці	3	4 місяці
2	3 місяці	4	5 місяців

Питання 8. Назвіть основні показники, за якими тварин (кролів) відбирають у племінне ядро:

1	жива маса
2	скороспілість
3	оплата корму
4	якість хутра

Питання 9. До дефектів екстер'єру відносяться:

1	добре розвинені широкі й глибокі груди
2	неправильна форма голови

3	довга шия
4	звислі або широко поставлені вуха
5	обвислий живіт
6	округлої форми круп
7	недостатня вираженість м'ясного типу

Питання 10. До вад екстер'єру відносяться:	
1	неправильна форма голови
2	слабкий та погано розвинений кістяк
3	недостатньо розвинені груди
4	звислі або широко поставлені вуха
5	горбата або провисла спина
6	обрублені або звислі крижі
7	недостатня вираженість м'ясного типу

Питання 11. У кролівництві прийнято коефіцієнт полігамії:	
1	1:10
2	1:8
3	1:6
4	1:12

Питання 12. Інтенсивний режим використання самців це:	
1	3-4 садки через день
2	2 садки через день
3	1-2 садки на тиждень
4	5 садок кожен день

Питання 13. Середніми називають породи яких жива маса:	
1	Не менше 7 кг
2	Не менше 5,3 кг
3	Не менше 4,9 кг
4	Не більше 5 кг

Питання 14. До крупних порід відносяться:	
1	чорно-бурий
2	віденський голубий
3	радянська шиншила
4	білий велетень
5	каліфорнійська
6	сірий велетень
7	новозеландська
8	сріблястий

9	метелик
10	радянський мардер

Питання 15. Який індекс визначають при оцінці м'ясності кролів?	
1	Видовженості
2	Збитості
3	Довгоногості
4	Вузькотілості

Питання 16. Вкажіть характеристику рихлого типу конституції.	
1	Масивний і грубий кістяк, груба й товста шкіра, слаборозвинутий жировий прошарок і добре розвинуті м'язи.
2	Тонкий кістяк, слаборозвинуті м'язи та тонка шкіра. волосяний покрив м'який, рідкий.
3	Сильний розвиток підшкірної сполучної тканини. м'язи об'ємисті, але не сильні, мають схильність до жирового переродження.
4	Малий розвиток підшкірного шару, добрий розвиток м'язів, кістяка, шкіри, краще функціонування кровоносних органів та органів травлення.

Питання 17. У якому місяці бонітують кролів?	
1	Грудень-січень
2	Листопад-грудень
3	Липень-серпень
4	Вересень-листопад

Питання 18. Які розрізняють класи кролів?	
1	Перший, другий, третій
2	Еліта, перший, другий, третій
3	Перший, другий, третій, четвертий
4	Еліта, перший, другий, третій, четвертий

Питання 19. Які методи підбору застосовують у кролівництві?	
1	Поліпшувальний, зрівнювальний
2	Індивідуальний, груповий
3	Однорідний, різнорідний
4	Інбредний, аутбредний

Питання 20. На які частини розділяють основне поголів'я кролів у племінних господарствах?	
1	Ремонтна група
2	Селекційна група
3	Племінне ядро
4	Користувальна частина стада

Питання 21. На які частини розділяють основне поголів'я кролів у товарних господарствах?

1	Ремонтно група
2	Селекційна група
3	Племінне ядро
4	Користувальна частина стада

Питання 22. У товарних господарствах бонітують:

1	самців і самиць основного стада, а також разових самиць
2	самців і самиць усіх порід селекційної групи основного стада
3	увесь молодняк селекційної групи у віці 3 місяці та молодняк, який залишається для племінного використання
4	ремонтний молодняк під час відбору у віці 3 місяці за умов його використання в селекційній групі
5	племінний молодняк, що реалізується в інші господарства для відтворення

Питання 23. До II класу належать кролі:

1	з одним дефектом будови тіла
2	які не мають дефектів і вад будови тіла
3	з двома і більше дефектами будови тіла
4	з однією вадою

Питання 24. До II класу за густотою волосяного покриву відносять, якщо:

1	при роздуванні волосяного покриву на дні "розетки" видно поверхню шкіри площею 2-4 мм ²
2	при роздуванні волосяного покриву на дні "розетки" видно поверхню шкіри площею до 2 мм ²
3	при роздуванні волосяного покриву на дні "розетки" поверхні шкіри майже не видно
4	при роздуванні волосяного покриву на дні "розетки" видно поверхню шкіри площею 4-6 мм ²

Питання 25. Кількість ремонтного молодняку, що залишається в господарстві у віці більше 3 міс повинна перевищувати потреби господарства у:

1	Не повинна перевищувати
2	2-3 рази
3	1,5-2 рази
4	0,5-2 рази

Питання 26. Якого кольору волосяний покрив у кролів породи метелик?	
1	Сріблясто-блакитного кольору з хвилеподібними чорними смугами
2	Сріблясто-блакитного кольору, підшерстя голубе, остьове волосся в основі світле, верхівка чорна
3	Сизо-голубого кольору
4	Білий з чорними плямами
5	Чорний, коричневий, блакитний, білий
6	Чорного і блакитного кольору
7	Сніжно-білий, підшерстя сріблясте
8	Білий, вуха, хвіст, лапи чорні

Питання 27. Якого кольору волосяний покрив у кролів породи шиншила?	
1	Сріблясто-блакитного кольору з хвилеподібними чорними смугами
2	Сріблясто-блакитного кольору, підшерстя голубе, остьове волосся в основі світле, верхівка чорна
3	Сизо-голубого кольору
4	Білий з чорними плямами
5	Чорний, коричневий, блакитний, білий
6	Чорного і блакитного кольору
7	Сніжно-білий, підшерстя сріблясте
8	Білий, вуха, хвіст, лапи чорні

Питання 28. Яка порода виведена шляхом відбору та підбору породи шампань?	
1	Віденський голубий
2	Ангорська пухова
3	Рекс
4	Новозеландський
5	Каліфорнійський
6	Сріблястий
7	Шиншила
8	Метелик
9	Білий велетень

Питання 29. Яка порода виведена у Бельгії?	
1	Віденський голубий
2	Ангорська пухова
3	Рекс
4	Новозеландський
5	Каліфорнійський
6	Сріблястий

7	Шиншила
8	Метелик
9	Білий велетень

Питання 30. Яка порода виведена відтворним схрещуванням місцевих кролів з кролями породи фландр?

1	Віденський голубий
2	Ангорська пухова
3	Сірий велетень
4	Новозеландський
5	Каліфорнійський
6	Сріблястий
7	Шиншила
8	Метелик
9	Білий велетень

Модуль 3

Питання 1. Скільки окролів планується отримати при звичайних окролах?

1	3–4	3	6 і більше
2	4–6	4	8 і більше

Питання 2. Скільки окролів планується отримати при ущільнених окролах?

1	3–4	3	6 і більше
2	4–6	4	8 і більше

Питання 3. При ущільнених окролах кроленят відлучають у віці:

1	28–30 діб	3	45 діб
2	40–45 діб	4	56–65 діб

Питання 4. При м'ясо-шкурковій системі кролівництва молодняк реалізують на м'ясо у віці:

1	60–65 діб	3	120–150 діб
2	90–95 діб	4	160–180 діб

Питання 5. Яка жива маса повинна бути при реалізації в умовах м'ясної системи кролівництва?

1	1,8–2,0 кг	3	3,5–3,8 кг
2	2,8–3,0 кг	4	4,0–5,0 кг

Питання 6. У надходженнях річного руху поголів'я кролів вказують:

1	приплід
2	переведення до старших груп

3	купівля
4	переведення з молодших груп
5	реалізація
6	передача на інші ферми

Питання 7. У видатки річного руху поголів'я кролів вказують:	
1	приплід
2	переведення до старших груп
3	купівля
4	переведення з молодших груп
5	реалізація
6	передача на інші ферми

Питання 8. У якому місяці проводять другий відбір молодняку для племінного використання?			
1	Січень-лютий	3	Вересень-листопад
2	Липень-серпень	4	Листопад-грудень

Питання 9. Скільки відсотків складає вибраковка основного поголів'я стада?			
1	20–25	3	30–35
2	25–30	4	35–40

Питання 10. По скільки голів у клітці утримують самців і самок основного стада?			
1	7 голів	3	Індивідуально
2	4 голови	4	10 голів

Питання 11. Де відбувається перетравлення клітковини у кролів?			
1	Шлунку	3	Тонкому кишечнику
2	Сліпій кишці	4	Товстому кишечнику

Питання 12. У розрахунку на 1 кг живої маси маткам у період сукрільності потрібно енергії:			
1	0,37–0,42 МДж	3	0,32–0,34 МДж
2	0,42–0,47 МДж	4	0,63–1,00 МДж

Питання 13. У розрахунку на 1 кг живої маси маткам у період лактації потрібно енергії:			
1	0,37–0,42 МДж	3	0,32–0,34 МДж
2	0,42–0,47 МДж	4	0,63–1,00 МДж

Питання 14. У розрахунку на 1 кг живої маси дорослим кролям у період спокою потрібно енергії:			
--	--	--	--

1	0,37–0,42 МДж	3	0,32–0,34 МДж
2	0,42–0,47 МДж	4	0,63–1,00 МДж

Питання 15. У період спокою дорослим кролям потрібно сирого протеїну, г:

1	25–30	3	36–41
2	31–39	4	71–155

Питання 16. До нестачі яких вітамінів чутливі кролі?

1	А	4	Е
2	С	5	К
3	Д		

Питання 17. Потреба у воді залежить від:

1	Віку	3	Способу годівлі
2	Статі	4	Пори року

Питання 18. В день повновіковий кроль з'їдає комбікорму, г:

1	50–60	3	150–210
2	90–100	4	300–500

Питання 19. Які трави отруйні для кролів?

1	Чистотіл	4	Осот
2	Молочай	5	Наперстянка
3	Паслін гірко-солодкий		

Питання 20. В яких з перелічених кормів “сирої” клітковини міститься найбільше?

1	Сіно
2	Барда свіжа
3	Солома озимих злакових культур
4	Зернові корми
5	Силос

Питання 21. Які із перелічених груп кормів мають найбільшу енергетичну поживність?

1	Грубі корми
2	Концентровані корми
3	Соковиті корми
4	Водянисті корми
5	Соковиті і концентровані

Питання 22. В яких з перелічених кормів міститься найбільше “сирого” протеїну?

1	Зернові бобові
2	Макухи та шроти
3	Сухі корми тваринного походження
4	Зернові злакові
5	Грубі корми

Питання 23. На який день після окролу забирають маточник з клітки?

1	15–20 день	3	23–25 день
2	10–15 день	4	40–45 день

Питання 24. Огляд гнізда проводять кожні:

1	2–3 дні	3	15–20 днів
2	5–10 днів	4	10–15 днів

Питання 25. Скільки кроленят залишають у гнізді після першого огляду?

1	4–5	3	8–10
2	6–8	4	10–12

Питання 26. На який день до окролу ставлять маточники до клітки?

1	Зразу після спаровування
2	5–6
3	15–20
4	За день до окролу

Питання 27. На який день після спаровування визначають сукрільність?

1	На наступний	3	15–20
2	7–8	4	29–30

Питання 28. На який день після першого парування проводять контрольне?

1	Через 8 днів	3	Через 15 днів
2	Через 5 днів	4	Через 20 днів

Питання 29. Яка норма площі підлоги в клітках для повновікових кролів?

1	0,12 м ²	3	0,17 м ²
2	0,6–0,9 м ²	4	1,0 м ²

Питання 30. Вкажіть оптимальні параметри мікроклімату в приміщеннях для утримання кролів.

1	Температура 2–4 °С, вологість 45–55%
2	Температура 6–8 °С, вологість 50–55%
3	Температура 12–18 °С, вологість 60–80%
4	Температура 20–25 °С, вологість 65–75%

7. Методи навчання.

При вивченні дисципліни застосовуються словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо), наочні (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі), практичні (шляхом виконання практичних дій студент отримує інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходять до тих знань, які необхідно засвоїти, а також дослідницький метод навчання (для розв'язання завдання творчого рівня засвоєння).

8. Форми контролю.

- поточний (опитування, тестування);
- проміжний (тестування);
- підсумковий - екзамен (тестування).

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методична забезпечення з кролівництва і звірівництва базується на широкому використанні шкурок кролів, лабораторного обладнання, обчислювальної техніки, виїздних занять на кролеферми.

Перелік наочних та інших методичних матеріалів, що використовуються на заняттях з кролівництва і звірівництва, наведено в такій послідовності:

1. Еталони типів волосяних волокон кролів і хутрових звірів
2. Еталони морфологічних особливостей волосу кролів і хутрових звірів
3. Еталони гістологічної будови волосу кролів і хутрових звірів
4. Еталони типів волосяного покриву кролів і хутрових звірів
5. Еталони топографічних зон шкурок кролів і хутрових звірів
6. Еталони шкурок кролів і хутрових звірів з різною густиною волосяного покриву
7. Еталони поділу шкурок кролів і хутрових звірів на групи за розміром
8. Еталони вад шкурок: розриви, діри, пліщини, закуси.
9. Еталони поділу шкурок кролів і хутрових звірів за категоріями дефектності
10. Еталони повноволосості шкурок кролів і хутрових звірів.
11. Еталони сортів шкурок кролів і хутрових звірів.
12. Державні стандарти на шкурки кролів і хутрових звірів.
13. Еталони класів простого суцільного забарвлення хутра.
14. Еталони класів простого плямистого забарвлення хутра.
15. Еталони класів складного змішаного забарвлення хутра.
16. Еталони класів складного зонального забарвлення хутра кролів шиншила.

- 17.Еталони класів складного зонального сіро-заячого забарвлення хутра кролів.
- 18.Еталони класів складного зонального темно-сірого /кенгурового / забарвлення хутра кролів.
- 19.Інструкції по бонітуванню кролів і хутрових звірів.
- 20.Шкурки кролів породи сірий велетень для лабораторних робіт /велика кількість/.
- 21.Шкурки кролів породи шиншила для лабораторних робіт /велика кількість/.
- 22.Шкурки кролів порід білий велетень, сріблястий, метелик для лабораторних робіт /велика кількість/.
- 23.Шкурки хутрових звірів для лабораторних занять.
- 24.Лупи для вивчення морфологічних особливостей волосяних волокон кролів і хутрових звірів.
- 25.Мікроскопи і мікропроекційні апарати.
- 26.Чашки Петрі, предметні і покривні скельця, капельниці, гліцерин, лінійки.
- 27.Фотографії кролів і хутрових звірів різних порід і видів.
- 28.Індивідуальні завдання для складання виробничого календаря і оборота стада кролів і хутрових звірів.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бала В.І. Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва : підручник / В. І. Бала, Т. А. Донченко, І. Ф. Безпалій, А. А. Карченков. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 272 с.
2. Бащенко М. І. Кролівництво / М. І. Бащенко, О. Ф. Гончар, Є. А. Шевченко – Черкаси, 2011 – 302 с.
3. Білий Л.А. Кролівництво. – К.: Урожай, 1990. – 146 с.
4. Вакуленко И. С. Кролиководство: монография / И. С. Вакуленко. – Х.: Прапор, 1998. – 180 с.

5. Миросян В.В., Прядко О.П. Кролівництво. – К.: Урожай, 1988. – 158с.

Додаткові

1. Вакуленко І. С. Технологія інтенсивного вирощування молодняка кроликів. – Харків, 1992.

2. Вакуленко І. С. Вирощування кролів у домашніх та фермерських господарствах : доповнено / І. С. Вакуленко; Інститут тваринництва УААН. – Х., 2002. – 33 с.

3. Вакуленко І. С. Ефективність кролівництва на різних фермах І. С. Вакуленко, З. М. Поладян // Тваринництво України – № 5. 2006. – С. 27-29

4. Вакуленко І. С. Рекомендації вирощування кролів у домашніх та фермерських господарствах. – Харків, 2003. – 37 с.

5. Вакуленко І. С. Рекомендації вирощування кролів у домашньому господарстві. – Харків, 2001. – 20 с.

6. Винничук Д. Т. Разведение и кормление кроликов в агроэкосистемах / Д. Т. Винничук, Ю. А. Тарарико – Київ, 2009. – 43 с.

7. Гончар О. Вихід галузі кролівництва з кризового стану / Ефективне кролівництво і звірівництво. Вип. 5. 2017. С. 36 – 39.

8. Гончар О. Ф., Шевченко Є. А. Перспективи розвитку кролівництва в Україні. Тваринництво України. 2011

9. Гриценко М.П. Практичні поради кроліківникам. – Київ, 2000. – 56 с.

10. Фірсова Н.М. та ін. Кролі і нутрії в присадибному господарстві. – К.: Урожай, 1993. – 112 с.

11. Finzi A. Rabbit production in developing countries: Fifth World Rabbit Congress. – 1992 – P. 86-94

12. Harriman M. House Rabbit Handbook: How to Live with an Urban Rabbit / M. Harriman. – Drollery Press, 2005. – 95 p.

Корисні адреса сайтів

1. <http://fermeru.com.ua/animal/rabbitbreeding>

2. <http://megakrolik.if.ua/statti/78-krolivnytstvo>

3. <http://krolikovod.com.ua>

4. <http://krolik.in.ua/ua/krolivnitstvo.html>

5. <http://kroliki.pp.ua/кролівництво-як-бізнес/>
6. <http://www.ecokrol.com.ua/a/>
7. <http://kroliki-zveri.com>
8. <http://krol.org.ua>